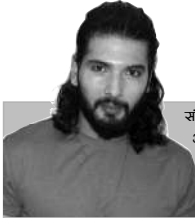




नव जनचेतना

NAWA JANACHETANA NATIONAL DAILY राष्ट्रिय दैनिक



संविधान दिवसको अवसर पारेर आजादी असोज ३ गतेबाट प्रदर्शनमा आउने तथागीमा रहेको फिल्म 'आउट लः दफा २०१९'को टिजर सार्वजनिक गरिएको छ । सोमबार सार्वजनिक १ मिनेट २० सेकेण्ड लम्बाईको टिजरले फिल्मको कथावस्तुबारे प्रकाश पार्दै टिजर 'धवजन प्याक्ट' छ । जेलबाट फरार 'गेस्ट वान्देस' प्रक



आजको विचार... पुरुष... (दुई पेजमा) सुरेश अधिकारी

लाजमा एक दर्जन फिल्ममा अभिनयको अनुभवपछि अभिनेत्री वर्षा राउतले अब नाटकमा डेब्यु गर्न भएकी छन् । विमल सुवेदीको निर्देशन रहने नाटक 'हितलर आउटेड'बाट उनले रंगमञ्चको यात्रा सुरु गर्न लागेकी हुन् । जही नाटकबाट वर्षासँगै जोयस पाण्डेले पनि अभिनयमा डेब्यु गर्दैछन् । जोयस फिल्म 'सोघुरो'का निर्देशक समेत हुन् । यो नाटकमा जोयस र विमलको संयुक्त लेखन छ । अमेरिकाको ओहायो राज्यस्थित एम्पेन सिनेमा थिएटरमा नाटक मञ्चन गरिनेछ ।



□ वर्ष ३० □ अंक ६ □ शेर १ साउन ६ गते बुधबार 24 July 2024, Wednesday □ पृष्ठ संख्या ८ मूल्य रु ५/-

संक्षिप्त समाचार
पहिरोमा परी एक शव ४६ को मृत्यु
(रासब/एएफपी) **इथियोपियामा** पहिरोमा परी ज्यान गुमाउनेको सङ्ख्या १४६ पुगेको मंगलबार स्थानीय अधिकारीले बताएका छन् । अधिकारीले मृतकको सङ्ख्या अझै बढ्न सक्ने जानकारी दिएका छन् । अधिकारीका अनुसार दक्षिण इथियोपियाको पहाडी क्षेत्रमा भएको भारी वर्षाले सोमबारको पहिरो निम्त्याएको हो । 'इथियोपियाको गोफा क्षेत्रको गेजे-गोफा जिल्लामा गएको पहिरोमा परी मृत्यु हुनेको सङ्ख्या १४६ पुगेको छ', गोफा क्षेत्र सञ्चार मामिला विभागले स्थानीय अधिकारी हाब्लामु फेटेनालाई उद्धृत गर्दै जारी गरेको विज्ञप्तिमा उल्लेख गरिएको छ । पहिरोमा परी ज्यान गुमाएका ९६ जना पुरुष र ५० जना महिलाको शव फेला परेको जानकारी दिँदै खोजी तथा उद्धार कार्य जारी रहेको हाब्लामुले बताए । सरकारी सञ्चार माध्यम 'फाना ब्रोडकास्टिङ कर्पोरेट' ले सार्वजनिक गरेका तस्वीरहरूमा सवै मानिसहरू प्रभावित भएको पहिरोको विनाशकारी दृश्य प्रसारण गरिएको छ ।

अभै भेटिएनन् त्रिशूलीमा बेपत्ता बस खोजी जारी, बेपत्ता मध्ये २४ को शव फेला

रासबन्ध रायवाणी
पल्लपा, साउन ८/पहिरोले बगाउँदा त्रिशूली नदीमा बेपत्ता भएका दुईवटा बस अझैसम्म फेला पार्न सकिएको छैन । नारायणगढ-मुग्लिन सडकको भरतपुर महानगरपालिका-२९ स्थित सिमलतालमा लेवोसहितको पहिरो खस्दा त्रिशूली नदीमा बेपत्ता भएका बस र यात्रुको १२ औं दिन पनि खोजी कार्य तीव्र पारिएको छ । असार २८ गते दुईवटा बस नदीमा खसेका थिए । अहिले छिमेकी राष्ट्र भारतको 'राष्ट्रिय आपदा मोचन बल-नेशनल डिजास्टर रेस्पन्स फोर्स' बाट १२ जनाको प्राविधिक टोली नेपाल आई संयुक्त रूपमा उद्धार कार्य जारी राखिएको चितवन प्रहरी कार्यालयका प्रहरी नायब उपरीक्षक तथा सूचना अधिकृत भैराज रिजालले जानकारी दिए । उनका अनुसार सो नार ब्यामरासहित खोजी कार्य बालेको संयुक्त टोलीले सिमलतालदेखि घुमाउनेसम्म करिब ३ वरामलव ५ किलोमिटर र देवघाटदेखि काभ्रेघाटसम्म करिब १०



किलोमिटर क्षेत्रमा खोजी कार्य गरिरहेको छ ।

उनले ति महिलालाई समेत बेपत्ता मध्येको सूचीमा राखिएकोले २५ जना भनिएको हुन सक्ने उल्लेख गरे । बेपत्ता गाडी र थप यात्रुको खोजी कार्य जारी रहेको रिजालको भनाई छ । असार २८ गते वीरगञ्जबाट काठमाडौं जाँदै गरेको बाप ०३००६ ख नम्बरको एन्जल डिलक्स र काठमाडौंबाट गौर आउँदै गरेको प्र ३००१ख २४९५ नम्बरको गणपति डिलक्स सिमलतालमा पहिरोमा परी त्रिशूलीमा खसेका थिए । एन्जल डिलक्समा २७ जना र गणपतिमा ४१ यात्रु रहेकोमा गणपति बसका तीनजना यात्रु त्रिशूलीमा पौडिएर बाँचन सफल भएका थिए । नदीमा बेपत्ता र बसको खोजीका लागि सशस्त्र प्रहरी, नेपाली सेना, प्रहरी, गोदाखोराका साथै आधुनिक किसिमको वाटरडोन (सोनार), आकाशबाट पनि ड्रोन क्यामेरा, चार्टर्डबोट, मोटर बोट, बस भेट्नका लागि ठूलो चुम्बक र फ्लामको हुक (एँकर)को प्रयोग गरिँदै आएको छ । किनारको वारिपारि मोटरबोट र दूरबीनको प्रयोगमार्फत पनि खोजी भएको छ । बेपत्ताको शव सीमाछेउछेउमा समेत फेला पर्न थालेको छ ।

रामपुरका कर्मचारीलाई अभिमुखीकरण



पल्लपा, साउन ८/जिल्लाको रामपुर नगरपालिकाको सेवा करारमा कार्यरत कर्मचारीहरूको लागि अभिमुखीकरण कार्यक्रम गरिएको छ । नगरपालिकाले करारमा कार्यरत कर्मचारीलाई थप जिम्मेवार बनाउनुका साथै उनीहरूको समस्या पहिचान गरी सम्बोधन गर्ने उद्देश्यले अभिमुखीकरण कार्यक्रम गरेको हो । कर्मचारीहरूलाई थप जिम्मेवार बनाउन अभिमुखीकरण कार्यक्रम गरिएको नगर प्रमुख रमणबहादुर थापाले बताए । उनले सबै तहका कर्मचारीलाई बेभ्रभाव नगरी नगरपालिकाले समान व्यवहार गर्दै

बसमा ६५ जना सवार रहेको बताइएको छ । जसमध्ये हालसम्म २४ वटा शव प्राप्त भएको प्रहरी नायब उपरीक्षक रिजालले बताए । भेटिएका शवमध्ये दुई वटा

भारतीय भूमिमा भेटिएका हुन् । हालसम्म १८ वटा शव सनाखत भइ परिवारको जिम्मा लगाइएको छ । सनाखत भएका शवमा १६ वटा पुरुषको हो भने दुई वटा महिलाको रहेको प्रहरीले जनाएको छ । त्यस्तै, सनाखत भएका शवमध्ये १३ नेपाली नागरिक हुन् भने

पाँच वटा भारतीय नागरिकका रहेको जनाइएको छ । बेपत्ता २५ जनाको शव फेला परेको भनिए पनि कालीगण्डकी नदीमा बेपत्ता पाल्पाको रामपुरकी ५२ वर्षीय मायादेवी विकको शव रहेको डिपिएसी रिजालले एनजेडीसंगको कुराकानीमा बताए ।

लुम्बिनीका मुख्यमन्त्रीको शपथ आज मन्त्री बन्ने आकाङ्क्षीको लर्को

बुटवल, साउन ८/लुम्बिनी प्रदेशका नवमनियुक्त मुख्यमन्त्री चेतनारायण आचार्यले आज पद तथा गोपनीयताको शपथ लिने भएका छन् । सोमबार नियुक्त भएका आचार्यले पद तथा गोपनीयताको शपथ लिन लागेका हुन् ।



बुधबार बिहान ८:३० बजे बुटवलस्थित प्रदेश प्रमुखको कार्यालयमा शपथग्रहणा हुने भएको हो । माओवादीबाट मुख्यमन्त्री बनेका जोगबहादुर महाराले विश्वासको मत नपाएपछि प्रदेश प्रमुख अमिक शेरचनले आचार्यलाई मुख्यमन्त्रीमा नियुक्त गरेका हुन् । उनलाई प्रदेश प्रमुख शेरचनले संविधानको धारा १६८ को उपधारा २ बमोजिम मुख्यमन्त्रीमा नियुक्त गरेका थिए । आचार्यले नेकपा एमालेका २९ जना र कांग्रेसका २७ जना सांसदको समर्थनसहित सोमबार मुख्यमन्त्रीका लागि दायी पेश गरेका थिए । ८७ सदस्यीय प्रदेशसभामा सरकार गठनको लागि ४४ मत चाहिँन्छ । नवमनियुक्त मुख्यमन्त्री अर्घाखाँची क्षेत्र नं १ (१) बाट निर्वाचित सांसद हुन् । अघको एक महिनामा मुख्यमन्त्री आचार्यले प्रदेश सभाबाट विश्वासको मत लिनुपर्नेछ । सम्भवत

लविङ तीव्र पारेका छन् । लुम्बिनी प्रदेशमा मुख्यमन्त्रीसहित १२ मन्त्री रहने छन् । कांग्रेस, एमालेविच भएको सहमति अनुसार एमालेले मुख्यमन्त्रीसहित ६ मन्त्रालय र कांग्रेसले ६ वटा मन्त्रालय पाउनेछ । कांग्रेससभित सचेतक जन्मजय तिमसेना, पाल्पाका वीरबहादुर राता, धनेन्द्र कार्की, राजु खानल, अब्दुल रज्जाक, निम्मा गिरी, जमुना ढकाल, माया पुन, प्रचण्ड विक्रम न्यौपाने, देवी चौधरी, सरोज थापा, बसिउद्दिन खान, भुवनेश्वर चौधरी, अनुराग खड्का मन्त्री आकाङ्क्षी रहेका छन् । एमालेमा यसअघि मन्त्री बनेकामध्येबाट धैरैलाई दोहोराउने सम्भावना रहेको छोटले जनाएको छ । अहिले एमालेबाट मन्त्री बन्ने सम्भावना रहेकोको सूचीमा छेम साह, विष्णु पन्थी, भूमिश्वर ढकाल, भोजप्रसाद श्रेष्ठ, दिनेश पन्थी, तुलसी प्रसाद चौधरी, बसन्ती न्यौपाने रहेका छन् ।

आजै मन्त्रीपरिषद विस्तार हुन सक्ने छोटले जनाएको छ । मन्त्री छनोटका लागि नेपाली कांग्रेस र नेकपा एमालेसभित सहकार्य भइरहेको छ । मन्त्रीका आकाङ्क्षी सांसदहरूले पनि पार्टीभित्र आन्तरिक

कला मजोरेज्जन

साउनमा ५ फिल्म : कथामा भेराइटी, स्टार कति ?



प्रत्येक साता नयाँ नेपाली फिल्म हेर्न र्हाउने दर्शकलाई असार महिनाले निराश बनायो । चार शुक्रबार रहेको असारमा पहिलो र अन्तिम शुक्रबार मात्र फिल्म रिलिज भए । पहिलो शुक्रबार अर्थात् असार ७ गते दुई फिल्म 'दान्धी' र 'आचार्य' रिलिज भए । यी दुवै फिल्मले बक्स अफिसमा कमाल गर्न सकेनन् । 'आचार्य' त रिलिज भएको भोलिपल्टै हलबाट उत्रिएको थियो । त्यस्तै अन्तिम साता अर्थात् २८ गते शुक्रबार 'घरज्वाड' प्रदर्शनमा आयो । अहिले पनि प्रदर्शनकाल फिल्मले राम्रो व्यवसाय गरिरहेको निर्माण युनिटले जनाएको छ । दर्शकलाई असारले निराश बनाए पनि साउनले भने पक्कै खुसी दिनेछ । किनभने साउनमा ५ नेपाली फिल्म रिलिज हुँदछन्- 'ईश्वर', 'भोदिबेनी', 'श्रीफूल', 'नम्बरि सुन' र 'बुलाकी' । राजु गिरी निर्देशित 'ईश्वर' साउन ११ गते शुक्रबारबाट प्रदर्शनमा आउँदछ भने शङ्कर कोइराला निर्देशित 'भोदिबेनी' र कमल पङ्के मगर निर्देशित 'श्रीफूल' साउन १८ गते एकसाथ भिड्न लागेका छन् । त्यस्तै अहिलेसम्मको रिलिज तालिकाअनुसार राजु गिरी निर्देशित 'नम्बरि सुन' साउन २५ गते र लक्ष्मण सुनार निर्देशित 'बुलाकी' साउन ३२ मा रिलिज हुने भएको छ ।

कलाकारहरू कसैलाई पनि देह्न सकिन्न । यो फिल्ममा ध्रुव थापा, सुनिता थापा, बुद्धि तामाङ, अनु शाह, सविन बासोला, माओत्से गुरुङ, पुष्पराज प्रसाई, रवीन्द्र भा, कृष्ण गुरुङ, शिशिर वाइलेन, गीता अधिकारी, कृष्ण गुरुङ लगायतका कलाकारको अभिनय छ । त्यस्तै, साउन १८ गते रिलिज हुने दुई फिल्म 'भोदिबेनी' र 'श्रीफूल' को हालत पनि उस्तै छ । 'भोदिबेनी' वर्षा शिवाकोटी, अमर प्रताप श्रेष्ठ, प्रदीप खतिवडा, रेजिना उज्रेती, दिवीप केसी, सरोज खनाल, कमलमणि नेपाल, जीवन भट्टराई, सरोज अर्याल, अनामिका लामिछाने, लोहा भट्टराई, लखिस गतोला लगायत कलाकारले भरिएको छ । 'श्रीफूल' पनि स्टार कलाकारविहीन फिल्म हो । फिल्ममा सया राणा, राज थापा, देवराज आले, विनीता थापा, सुनिता रोका, नमिता तामाङ, पूजा गदाल, लजिना गुरुङ, निता पुन, किर्ण मगरलगायतको अभिनय देह्न सकिन्छ । यस्तै साउन २५ गते रिलिज हुने फिल्म 'नम्बरि सुन' गौरव पहाडी, नम्रता सापकोटा, सरोज खनाल, राजाराम गौडेल, राजेन्द्र खड्गी, बुद्धि तामाङ, किरण नेपाली, सविन बासोला, विनोद न्यौपाने, गीता अधिकारी लगायत कलाकारको अभिनय छ । यी मध्य धेरै कलाकार नेपाली फिल्ममा बाक्लै देह्न पाउने अनुहारमा पर्छन् । साउन ३२ मा आउने फिल्म 'बुलाकी'मा भने सुरक्षा सानु, विराज विष्ट, नरेन खड्का लगायतको अभिनय छ ।

भएका फिल्म हुन् । 'ईश्वर' प्रेमकथामा निर्माण भएको फिल्म हो । फिल्ममा कलाकार पुष्पराज प्रसाई र अनु शाह प्रेमजोडीको रूपमा छन् । दिव्या कंनना फिल्मको ब्यानरका लागि फिल्म हरिबहादुर थापाले निर्माण गरेका छन् । 'भोदिबेनी' पर्वत जिल्लाको मोदीबेनी क्षेत्रमा घटैको अविश्वसनीय एउटा सत्यघटनामा आधारित रहेर बनेको फिल्म हो । डिप्टे इन्टरटेन्मेन्टको प्रस्तुतिमा बनेको यो फिल्ममा कतिमा दिलीप केसी हुन् । फिल्मले गाउँको साधारण महिला र सम्पन्न परिवारका एक व्यक्तिको कथासमेत भन्नेछ । फिल्मलाई आनन्दकिरण क्षेत्रीले लेखेका हुन् । त्यस्तै 'श्रीफूल' आदिवासी जनजातिको कथामा निर्माण भएको हो । 'श्रीफूल' आदिवासी जनजाति महिलाहरूले लगाउने एक प्रकारको सुनको गहना हो । नारीले शिरमा लाउने, फूलका आकार हुने भएकोले 'श्रीफूल' भनिएको हो । नेपाली समाजमा छोरी चेलीलाई शिको फूलको रूपमा लिने चलन छ । फिल्मले यि छोरीलाई चिन्नेको रूपमा बुझाउन खोजेको छ । फिल्ममा आधुनिकको प्रभावसँगै युवापुस्तामा शैक्षिको सांस्कृतिक विकृतिलाई पनि चित्रण गरिएको बताइन्छ । आशीर्वाद पुन मगर र माया छुन्त्याल पुनको लगानी फिल्म छ । फिल्म 'नम्बरि सुन' ६०-७० बर्ष आगाडि घरघरमा गहना बनाउन जाने व्यक्तिको कथामा निर्माण भएको हो । सुवर्ण शिवात्म प्रोडक्सनको ब्यानरमा निर्माण भएको फिल्मको पटकथा तथा संवाद शिवम् अधिकारीले लेखेका हुन् । फिल्म सरोज खाती, सविन खाती र मनोज रिजाले मिलेर निर्माण गरेका छन् । यस्तै 'बुलाकी' छुट्टैशरीर म्यानेजमेन्ट प्रालिको ब्यानरमा निर्माण भएको फिल्म हो । कर्णाली भेगको नारी प्रथाको कथामा निर्माण भएको फिल्ममा निर्माता टोपेन्द्र विष्ट हुन् । २०८० वैशाखमा प्रदर्शन आएको यो फिल्म सो समय हल कम पाएको भन्ने रिलिजको भोलीपल्ट उतारिएको थियो ।

कलाकारको अवस्था कस्तो ?

नेपाली फिल्म रिलिज तालिका कतलाता नमिलेको देखिन्छ । किनभने कुनै मितिमा स्टार कलाकारको फिल्मको भिड्न हुन्छ भने कुनै मितिमा नयाँ कलाकारले भरिएको फिल्ममा लाग्छन् । यो साउनमा रिलिज हुने ५ फिल्मलाई नियाल्ने हो भने नयाँ तथा पुराना कलाकार मिल्नुका फिल्म छन् । तर कुनै पनि फिल्ममा पछिल्लो समय चलेका अनमोल केसी, प्रदीप खड्का, दयाहाङ राई, सीमात मन्त्र, शिबिन काकी, मिरुना मगरलगायत देह्न पाउने फिल्म साउनको पहिलोसाता रिलिज हुने फिल्म 'ईश्वर' पुराना कलाकारले त भरिएको छ । तर पछिल्लो समय चलेका

पछिल्लो समय नेपाली फिल्मले व्यावसायिक फाइदोको मार्ग नसके पनि कथामा भने भेराइटी देह्न सकिन्छ । कतिपय निर्माता-निर्देशकले नेपाली फिल्ममा कहिल्यै देह्न नपाएको अर्थशास्त्रिक कथा पस्किएको छन्, तर कतिपयले प्रेमकथा मार्फत विकृति सङ्ग्रहित उजागर गरिरहेका छन् । साउनको पहिलोसाता रिलिज हुने फिल्म 'ईश्वर', 'भोदिबेनी', 'श्रीफूल', 'नम्बरि सुन' र 'बुलाकी' पनि यस्तै कथाहरूमा निर्माण

'के घर के डेरा : घर नम्बर २' मा निश्चल बस्नेत

दीपेन्द्र के खनालले निर्देशन गर्ने फिल्म 'के घर के डेरा : घर नम्बर २' मा निश्चल बस्नेतको प्रवेश भएको छ । यो सोसल-ड्रामा फिल्मको महत्वपूर्ण भूमिकामा उनी अनुबन्धित भएको जनाइएको छ । अभिनेता खगेन्द्र लामिछानेले पछि फिल्मको एक्टर-लाइनअपमा निश्चल जोडिएको हुन् । 'क्यावस्तु बलियो देखिएपछि काम गर्न तयार भएका हुँ, साइन गरेपछि बस्नेतले भने । फिल्ममा दुईजना मुख्य नायिका हुने र त्यसबारे चाँडै तय हुने जनाइएको छ । निश्चलले डेरावालको भूमिका निर्वाह गर्नेछन् । आफूलाई रजतपटमा निर्देशकको रूपमा स्थापित गरेका निश्चलले अभिनेताको रूपमा पनि अघि बढाइरहेका छन् । पहिलोपटक उनले अणु बराको 'फिटिकेरी'मा अभिनय गरेका थिए । त्यसपछि उनले कवड्डी, टेलकजंग अर्सेस टुके, कवड्डी २, दुई



युवराज काकी हुन् । फिल्मलाई काठमाडौंमा रिच इन्टरटेन्मेन्ट र काठमाडौं बाहिर एफडी कम्पनीले वितरण गर्नेछन् । फिल्मको छायांकन साउन २५ गतेदेखि सुरु हुने जनाइएको छ । फिल्मलाई २०८१ सालभित्र प्रदर्शनमा ल्याइने निर्माता श्रेष्ठले जनाए । -**नवनाथ बर** उदकम

एउटै सुरताल र उस्तै लयका नेपाली चलचित्रको संगीत

सिर्जनामा जति विविधता भयो, त्यति राम्रो । जति धेरै फरकपन र शैली भयो, त्यति उत्कृष्ट । तर, केही समययता नेपाली चलचित्रको संगीतमा त्यति धेरै विविधता देखिँदैन । उस्तैउस्तै लाग्ने गीतसंगीत कम्पोज भइरहेको छ । सिनेमामा तिनै प्रयोग पनि गरिएको छ । सिनेमाको संगीतमा यस्तो अवस्था रहेको संगीतकार शम्भुजित बाक्लीलाई पनि अनुभूत भइरहेको छ । केही प्रतिभावान् र क्षमतावान् गीतकार हुँदाहुँदै एकैखालका गीतसंगीत आइरहेको उनी बताउँछन् । एकैखालका गीतसंगीतको कम्पोज र प्रयोग पहिलोपटक भने नभएको उनको भनाइ छ । पहिलापहिला पनि यस्तो प्रयोग हुने तर अहिले यो प्रवृत्तिको रूपमा मौलाएको उनी टिप्पणी गर्छन् । 'नेपालमा अहिले राम्रायथा कम्पोजर र एरेन्जरहरू पनि छन् । उनीहरू स्वतन्त्र भएर गरेका कम्पोजिसन राम्रोसँग चल्थो । दर्शकले मन पनि पुराए,' शम्भुजित भन्छन्, 'तर, जब कम्पोजर, एरेन्जर अथवा क्रिएटर स्वतन्त्र हुँदैन, त्यसपछि सिर्जनामा झस झस आउन थप्छ ।' चलचित्र प्रोड्युसर र निर्देशकको 'डोमिनेसन'मा पर्दा एकैखालका गीतसंगीत आइरहेको उनको तर्क छ । 'कम्पोजरलाई यो वा त्यो गर, यहाँबाट उठाऊ र यस्तै वा त्यो जस्तै गर भने प्रोड्युसरको डोमिनेसनका कारण स्वतन्त्र भएर काम गर्न नपाउँछौं पनि यो समस्या भइरहेको छ,' उनी भन्छन्, 'जब क्रिएटर स्वतन्त्र हुँदैन, त्यसपछि उसको काममा ब्यालिटी र भेरिएसन आउँदैन ।' प्रोड्युसरको दबाबमा पर्ने कम्पोजरले समस्या रहेको उनको बुझाइ छ । स्थापित भइसकेका कम्पोजरलाई भने यस्तो समस्या नहुने उनी सुनाउँछन् । 'जो नयनियाँ छ, उसलाई चान्स पनि चाहिएको हुन्छ,' उनी अगाडि थप्छन्, 'उनीहरू बाध्यताले पनि प्रोड्युसरको डोमिनेसनबाट बाहिर निस्कन सक्दैनन् ।' नयाँलाई आर्थिक समस्याका कारण सतेत प्रोड्युसरको दबाबबाट निस्कन समय लाग्ने उनी बताउँछन् । प्रोड्युसर र निर्देशकमा रहेको अलस्य प्रतिस्पर्धा पनि त्यसको एउटा कारण रहेको उनको ठ्याग छ । अर्कोले जस्तो गर्थ्यो, त्यस्तै माग गर्दा एकैखालका गीतसंगीत दोहोरिँदो रहेको उनी औँल्याउँछन् । 'चलचित्रको कथा के हो, गीतको सिचुएसन के हो त्यसबारे कम्पोजर तथा गीतकारलाई राखेर काम गर्न सके हरेक सिनेमामा फरकफरक कम्पोज आउँछ,' शम्भुजित भन्छन्, 'तपाईं यस्तो अवस्थामा के गर्नुहुन्छ भनेर पहिला सोच्नुपर्छ ।' तर, यहाँ त प्रोड्युसर तथा निर्देशक आफै मलाई यस्तो र यस्तै चाहियो भन्छन् । यो सुरमा, यस्तै ताल र यस्तै लयमा भनेपछि कम्पोजरले त्यस्तै गर्नुपर्छ । आफूको समयमा समेत चलचित्रमा एकैखालका गीतसंगीत आउने गरेको स्मरण गर्दै अहिले सीमा नै क्रस गरिसकेको उनी बताउँछन् । एरेन्जमा पनि योजना बनाएर काम गर्ने परिपाटी हुने गरेको उनी प्रष्ट पार्छन् । तर, कम्पोजर र एरेन्जर नै प्रोड्युसरको डोमिनेसनमा पर्ने गरेको उनको गुनासो छ । 'मलाई लाग्छ, एकपटक क्रान्ति नै हुन्छ । जुन सिनेमामा पनि एकैखालको गीत छ, कुन गीत कुन सिनेमामा हो भनेर चलचित्रको नाम नहेरिसम्म थाहा नहुने अवस्था आयो,' उनी भन्छन्, 'क्रिएटरलाई स्पेस भयो । राम्रो काम गर्न बातावरण भएन । काम गर्न स्वतन्त्रता भएन ।' चलचित्रको संगीत अरुभन्दा विशेष र जटिल हुने



संगीतकार राजु सिंह बताउँछन् । तर, यसको महत्त्व र गरिमा बुझ्ने संगीतकार र निर्देशक दुवै स्वच्छामा रहेको उनको भनाइ छ । 'चलचित्रमा कथाअनुसारको संगीत हुनुपर्छ । यका लागि संगीत बुझ्ने निर्देशक नै आवश्यक हुन्छ । अहिले कथासँग चलचित्रको संगीत मेल खाइरहेको छैन,' संगीतकार राजु भन्छन्, 'यसमा कम्पोजर र एरेन्जरहरू पनि दोष दिएर चल्चित्रमा राख्ना लागि निर्देशक र निर्माताको पछाडि लाग्ने गरेको पाइएको उनी सुनाउँछन् । म्यूजिक डायरेक्टरका रूपमा पछिल्लो समय धेरै व्यक्ति नआएको उनी बताउँछन् । पहाडको खोला र फरकाको गीतमा वेस्टन न चढाइरहेको उनले अनुभव गरेका छन् । 'फिल्मी संगीतमा मेलै जे गरे पनि हुन्छ भने मनोविज्ञानले पनि काम गर्नुपर्छ ।' चलचित्रको गीत पनि त्यस्तै होइन, 'राजु स्पष्ट पार्छन्, 'म जेनो बाल्टिन लिएर पानी भने जान्छु, त्यति मात्रै पानी भने हो ।' चलचित्र 'धुपदेखि राती'मा आउने गीत 'सोसल'मा चारपाँचजनालाई गाउन लगाएर पैसा तिरिसकेपछि पनि हटाएर अरुकै स्वरमा रेकर्ड गराएको राजु सुनाउँछन् । 'यो खालको संगीतको गाम्भीरतालाई बुझ्ने क्षमता निर्देशकमा चाहिए,' उनी भन्छन् । हिले कुन समय कुन चलचित्रको कुन गीत आयो र गयो भन्ने थाहै नहुने उनको टिप्पणी छ । 'अहिलेको फिल्मको टप गीतकारको हिट आधुनिक गीत कुन हो भनेर सोच्ने हो भने कसैलाई थाहा छैन,' उनी भन्छन्, 'फिल्ममा आउन उसको कति गीत हिट छन्, आधुनिक गीतको संगीतकार भएर कति गीतमा काम गरेको छ, अनुभव चाहिएछ ।' गोपाल योञ्जन, चल्चित्रका कथा, पटकथा र हरेक पात्रसँग भिन्नै गर्नुपर्ने भएकोले आधुनिक गीतमा संगीत गरेजस्तो सहज नहुने उनको भनाइ छ । 'राम्रो म्यूजिकल सेन्स भएको निर्देशक आएपछि मात्रै संगीतकार, एरेन्जर, गायकगायिका, 'अहिले चलचित्रको संगीतलाई उचाइ दिने उनको टिप्पणी छ । संगीतको विकास रिच कम्पोजिसन र धेरैको रोजाइमा पर्ने लाइट म्यूजिक हिले सँगै जाँदा मात्र नभएर उनी जोड दिन्छन् । 'संगीतको विकास हुन यो दुवै पक्षको मिस्र हुन आवश्यक छ । हक्का शब्द र संगीत भएका गीत पनि चल्छन् । काव्यिक शब्द र कम्पोजिसनका हिसावले पनि उच्च नोटेशन हुन आवश्यक छ,' उनी भन्छन्, 'संगीतको विकासका लागि म्यूजिक एरेन्जेरमा कडौं प्रोग्रेसन र प्रोमोभिड राम्रो हुन आवश्यक छ ।' मुख्य पक्ष भने सँगै चलचित्रको संगीत आइरहेको छैन । अडियन्सलाई अहिले गीत र चलचित्र दुवै नयाँ लागि रहेको छैन, उनी भन्छन्, 'अडियन्सले अहिले अपन खोजिरहेका छन्, तर पाइरहेका छैनन् । अहिले सिनेमाको संगीतले लय समातेको छैन । लय नकामोपुग्दा नयाँमा पुग्ने अपेक्षा नै गर्न नसकिने उनी टिप्पणी गर्छन् ।

व्यक्ति गरेको काममा उहीखालको संगीत आउनु स्वाभाविक मान्न सकिना । तर, फरकफरक व्यक्तिले काम गरेका चलचित्रका गीत पनि कुन उस्तैउस्तै भए ? 'संगीतकार फेरिए पनि गीतकार र एरेन्जर पुरानै हुँदा एउटै फलेवरका गीत आइरहेका छन् । एरेन्जर र्सेविदा कम्पोज पनि फरक सुनिन सक्थ्यो,' अर्जुन भन्छन्, 'एरेन्जर नफेरिँदा गायकगायिकालाई मात्रै दोष दिएर हुँदैन । आधुनिक वा लोकतित तयार भए पनि प्रोड्युसरको खर्च हुन्छ भनेर चलचित्रमा राख्ना लागि निर्देशक र निर्माताको पछाडि लाग्ने गरेको पाइएको उनी सुनाउँछन् । म्यूजिक डायरेक्टरका रूपमा पछिल्लो समय धेरै व्यक्ति नआएको उनी बताउँछन् । पहाडको खोला र फरकाको गीतमा वेस्टन न चढाइरहेको उनले अनुभव गरेका छन् । 'फिल्मी संगीतमा मेलै जे गरे पनि हुन्छ भने मनोविज्ञानले पनि काम गर्नुपर्छ ।' चलचित्रको गीत पनि त्यस्तै होइन, 'राजु स्पष्ट पार्छन्, 'म जेनो बाल्टिन लिएर पानी भने जान्छु, त्यति मात्रै पानी भने हो ।' चलचित्र 'धुपदेखि राती'मा आउने गीत 'सोसल'मा चारपाँचजनालाई गाउन लगाएर पैसा तिरिसकेपछि पनि हटाएर अरुकै स्वरमा रेकर्ड गराएको राजु सुनाउँछन् । 'यो खालको संगीतको गाम्भीरतालाई बुझ्ने क्षमता निर्देशकमा चाहिए,' उनी भन्छन् । हिले कुन समय कुन चलचित्रको कुन गीत आयो र गयो भन्ने थाहै नहुने उनको टिप्पणी छ । 'अहिलेको फिल्मको टप गीतकारको हिट आधुनिक गीत कुन हो भनेर सोच्ने हो भने कसैलाई थाहा छैन,' उनी भन्छन्, 'फिल्ममा आउन उसको कति गीत हिट छन्, आधुनिक गीतको संगीतकार भएर कति गीतमा काम गरेको छ, अनुभव चाहिएछ ।' गोपाल योञ्जन, चल्चित्रका कथा, पटकथा र हरेक पात्रसँग भिन्नै गर्नुपर्ने भएकोले आधुनिक गीतमा संगीत गरेजस्तो सहज नहुने उनको भनाइ छ । 'राम्रो म्यूजिकल सेन्स भएको निर्देशक आएपछि मात्रै संगीतकार, एरेन्जर, गायकगायिका, 'अहिले चलचित्रको संगीतलाई उचाइ दिने उनको टिप्पणी छ । संगीतको विकास रिच कम्पोजिसन र धेरैको रोजाइमा पर्ने लाइट म्यूजिक हिले सँगै जाँदा मात्र नभएर उनी जोड दिन्छन् । 'संगीतको विकास हुन यो दुवै पक्षको मिस्र हुन आवश्यक छ । हक्का शब्द र संगीत भएका गीत पनि चल्छन् । काव्यिक शब्द र कम्पोजिसनका हिसावले पनि उच्च नोटेशन हुन आवश्यक छ,' उनी भन्छन्, 'संगीतको विकासका लागि म्यूजिक एरेन्जेरमा कडौं प्रोग्रेसन र प्रोमोभिड राम्रो हुन आवश्यक छ ।' मुख्य पक्ष भने सँगै चलचित्रको संगीत आइरहेको छैन । अडियन्सलाई अहिले गीत र चलचित्र दुवै नयाँ लागि रहेको छैन, उनी भन्छन्, 'अडियन्सले अहिले अपन खोजिरहेका छन्, तर पाइरहेका छैनन् । अहिले सिनेमाको संगीतले लय समातेको छैन । लय नकामोपुग्दा नयाँमा पुग्ने अपेक्षा नै गर्न नसकिने उनी टिप्पणी गर्छन् ।

-**नाथरा उदकम**

